

Anul IV.

N<sup>o</sup> 1.

# Fóia bisericească.

## Organu

pentru cultur'a religioasă a clerului și a  
poporului.

Redigeata de

Dr. **Alexandru V. Gram'a.**

10 Ianuarie 1886.

### Cuprinsul:

Enciclic'a Sanctității Sale Pap'a Leonu XIII despre constituirea creștina a  
staturilor. — Istoria Madonei din Lourdes. — Stelele din ser'a de 27 Nov.  
n. 1885. — Revist'a bisericească.

Apare în 10 și 25 st. n. a fiecărei luni.

Pretul pre unu anu **3 fl. v. a.**

**Blasiu, 1886.**

Tipografia Seminarului gr.-cat. în Blasiu.

# Enciclic'a

Sanctității Sale Pap'a Leonu XIII despre constituirea creștina a staturilor.

Venerabililor frați Patriarchi, Primate, Archiepiscopi și Episcopi a întregului rotagolu catolicu, ce suntu în comuniune cu Santulu Scaunu.

## Leonu Papa XIII.

*Venerabili Frati!*

Salute și binecuvântare apostolică!

Deși baseric'a, opulu celu nepieritoriu a îndurată Domnedieu, în sine și de după natur'a ei țintiesce spre mântuirea sufletelor și spre castigarea fericirii cerești, totuși ea din indemnulu liberu prestéza și pre terenulu lucrurilor temporali folose atât de multe și atât de mari, câtu mai multe și mai mari nu ar' poté prestá, chiaru nice cându ea ar' fi instituită în prim'a linia și mai cu seama spre paz'a fericirii pământesci. Ori și unde și a pus baseric'a petiorulu, acolo totu de a un'a a înnoitu în adevéru faci'a lucrurilor și moravurile publice le a civilisatu și le a învâțtu cu virtuți înainte necunoscute, așa câtu tote poporele, ce o au primitu la sine, s'au distinsu prin blandetia, dreptate și întreprinderi gloriose. Și pre langa tote aceste, este una imputare vechia, ce se face bisericei, cându se dice, că ea este contraria statului, și acestuia nu pote nice se i arete binefaceri, nice se-i presteze folose, ce cu totu dreptulu și conformu naturii sale le poftesce unu statu bineorganisatu. Nu ni este necunoscutu, că la începutulu bisericei s'au divulgatu despre creștini păreri de aceste nedrepte, prin ce eli au fostu espusi urei și dechiarati de inimi ai imperiului; că pre timpurile acele, vin'a pentru relele, ce venieáu preste statu, fora de a mai cugetá se aruncá pre creștini, precându în adevéru Domnedieu, resbunatoriulu releloru, tramiteá pedepsele sale cele drepte preste celi vinovati. Calumnierea acést'a dura a înarmatu pre dreptulu spiritulu unui barbatu cá Santulu Augustinu și i au ascutitu condeiulu, cându elu mai cu seama în opulu seu „cetatea lui Domnedieu“ a clarificatu influința invetiaturii creștine în relațiunile ei facia cu statulu în unu modu atât de persuasivu, în câtu se pareá, că nu a vorbitu numai pentru creștinii timpulu seu, ci pentru tote timpurile a reportatu una învingere asup'r'a învinuiriloru acestor'a nedrepte. Înse mani'a cea trista de a caută atari învinuiri și imputări nu s'a linistitu, și multor'a li place și acumu a-si scote regulele de vietia de aire și nu din invetiaturile, ce le aproba baseric'a catolica. Ma în timpulu mai nou „una lege noua“, despre care se dice, că e una acquisitiune a seculului, și că s'a nascutu din libertatea favo-

rabila progresului, a început a cercá pretotindine se-si castige valoare. Inse ori si câte cercari s'au facutu, remane totusi unu adeveru neresturnabilu, cá nu se pote aflá unu modu mai bunu de a organisá si de a guverná statele, decâtu acel'a care de sine resulta din invetiatur'a Evangeliului. Din care cauza Noi tienemu de unu lucru forte momentosu si tare consonantu cu oficiulu nostru apostolicu, a compará teoriile sociali cele noue cu invetiatur'a crestina, prin ce delaturandu causele retacirei si a indoielei, speramu, cumcá la lumin'a adeverului toti voru cunosce usioru prescrierile de vietia cele sublime, de cari se se tiena si pre cari se le urmeze.

Nu este lucru greu, a espune cum s'ar' construí statulu, deca societatea omenésca s'ar' lasá a se conduce de filosofi'a crestina. Omulu dela natura este dispusu a traí in societate, căce in singuretate nu si pote nice implini lipsele cele mai ardiatorie ale vietiei, nice nu si pote procurá cultur'a spiritului si a sentiului. Providinti'a domnediesca a dispusu, cá omulu se se nasca cu aplicarea spre unire si asociare cu alti omeni, si inca atâtu in vietia domestica câtu si in cea publica, si cá elu numai pre calea acést'a se-si pota implini deplinu tote lipsele vietiei. Dupa-ce inse nice una societate nu pote esiste fora de unu capu supremu, care cu energiá si cu impulsu egal se indemne pre membrii singuratici la ajungerea scopului comunu, pentru ace'a in societatea civila a omeniloru este de lipsa una autoritate, care se o conduca, una autoritate, care cá si societatea si deduce originea sa dela natura si prin ea dela Domnedieu insusi. De aci urméza, cá nu este potere publica decâtu dela Domnedieu; pentrucá Domnedieu singuru este Domnulu adeveratu si supremu preste tote lucrurile create, Caruia tote trebuescu se-i fia supuse si se-i servésca, asia câtu toti, carora li compete dreptulu de a domni preste altii, dreptulu acést'a nu l'au capetatu de aire, decâtu dela Domnedieu, Principele supremu alu totururu. „Nu este potere, decâtu dela Domnedieu“ (Rom. XIII. 1). Potestatea de a domni inse in sine nu este in modu necessariu legata de una forma anumita de statu. Ea pote luá una forma seau alt'a, deca numai acést'a promoveza singuru folosulu si binele comunu. Guvernatorii inse, fia eli in fruntea ori si carei organizatiuni de statu, trebuescu se aiba pre Domnedieu inaintea ochiloru, si in administrarea statului pre Elu se-lu considere de lege si exemplu. Pentrucá precum Domnedieu in lumea vediuta a creatu cause de ordulu alu doile, cá acele in unu modu ore care se manifesteze natur'a si activitatea lui Domnedieu si se conduca la scopulu ultimulu comunu, asia a voitu si in societatea civila se creeze una autoritate, acarei posedietori se oglindeze oresi cumva imaginea poterei si providintiei domnediesci preste omeni. Deprinderea poterei trebuesce dara se fia drépta, si nu domnésca, ci mai multu parintiésca, fienducá si domnia lui Domnedieu este câtu se pote mai dreapta si unita cu bunetate parintiésca; ea trebuesce se servésca folosului supusiloru, pentrucá de ace'a suntu puse autoritatile in fruntea altor'a, cá se padiesca binele statului. Si

nice decum se nu se intemple, cá autoritatile se servésca numai binelui unui singuru seau aloru pucini, fienducá ea este asediata spre binele tuturor. Pentruca capii supremi ai stateloru trebuescu se-si aduca aminte, cá deca se lasa a se rapí la domnire nedrepta, deca au gresitu prin asprime si superbia, deca au datu popóruului lorú consilii rele, voru fi inaintea lui Domnedieu trasi cu atátu mai aspru la respundere, cu cátu este mai inaltu oficiulu, ce l'au portatu, si cu cátu a fostu mai inalta demnitatea, ce li s'a datu „*Celi puternici cu potere voru fi pedepsiti*“ (Intiept. VI, 7). Pre calea acést'a majestatea cea adeverala a domnitoriului va fi insocita de veneratiunea de buna voia si plina de respectu a supusiloru. Cá deca acestia odata s'au convinsu, cá celi puternici guvernéza cu autoritatea primita dela Domnedieu, atunci si voru tiené de una datoria santa a ascultá de principi, si facia cu eli a se portá cu veneratiunea si fidelitatea ace'a, care intru tote este asemenea aceleia, cu care se porta fiii facia cu parintii lorú. „*Fia cine se se supuna domnirii*“ (Rom. XIII, 1). Pentruca a despretiui autoritatca legala, posedáo ace'a ori si ce persona, este chiaru asia de pucinu iertatu, cá si a se opune vointiei lui Domnedieu, cari se opunu inse acesteia, aceia de buna voe se cufunda in pierire. „*Cine se opune poterei, acel'a se opune dispusetiunei lui Domnedieu; éra aceia, cari se opunu dispusetiunei lui Domnedieu, si contraqu insisi condannare*“. (Rom. XIII; 2). A denegá ascultarea si cu poterea multimei a provocá rescola, este una crima atátu in contr'a majestatei omenesci cátu si in contr'a celei domnedieesci.

Din motivulu acést'a pote se veda ori si cine, cá unu statu bineorganisatu datorielle sale cele grele, ce le are facia cu Domnedieu, trebuie se le implínésca deplinu prin uña profesiune publica a religiunei. Natur'a si mintea, cari cu pietate si santiania spunu unui fia-caruia din noi, cumcá suntemu datori se adoramú pre Domnedieu, fienducá depindemu dela elu, dela elu amu esitu si la elu ne vomu intorce, impunú datori'a acést'a in acel'asi modu si comunitatei civile. Pentruca omenii si in cátu suntu uniti in societate stáu chiaru asia sub poterea lui Domnedieu, cá si in cátu suntu numai individi singuratici. Si societatea omenésca nu este lui Domnedieu, autoriulu ei, datoria cu mai pucina multiumita decátu cum suntu singuratici, fienducá Elu o sustiene si din man'a lui cea binefacutoria a primitu una multíme nenumerala de daruri. Cá dupa-ce ninenuia nu i este iertatu a neglege oficielle sale catra Domnedieu, ci din contra, este datori'a cea mai inalta a unui fia-caruia, cá se primésca religiunea in inim'a si in moravurile sale, si inca nu pre ace'a, care i place cuiva mai tare, ci pre ace'a, pre care o a dispusu Domnedieu, si care prin semne anumite si mai pucinu dubii a aretatu cumcá intre tote singura este adeverala; asia de aci urméza, cá si statele numai uitandusi cu totul de pietate, se potú portá, cá si cum nu ar' fi Domnedieu, si se potú liberá de grigea de religiune, cá de unu lucru, ce nu se tiene de ele si nefolositoriu, seau cu totul indiferente din confesiunile cele multe se-si

aléga un'a dupa placu; ei chiaru din contra si ele trebuescu se si tiena de cea mai inalta datoría a onorá pre Domnedieu in modulu acel'a, care l'a manifestatu insusi elu cá corespundietoriu voiei sale. Numele lui Domnedieu trebue se fia santu in aintea principiloru; eli trebue se-si tiena de cea mai inalta datoría, a promová religiunea, a supravighiá preste ea cu bunavointia, a o scuti cu autoritatea legiloru, si a nu dispune si prescrie nemicu, ce-i vetema libertatea. Cu acést'a suntu datori si supusiloru, preste cari suntu pusi. Pentrucá noi omenii toti suntemu nascuti si destinati pentru bunulu acel'a inaltu si ultimu, spre care trebue se tientésca tota cugetarea noastra si care este asediatu in ceriu din colo de vietia acést'a scurta si trecutoria. Fienducá inse dela acést'a depinde in tota privinti'a fericirea omului, pentru ace'a ajungerea bunului acestuia este pentru unulu fia-care singuraticu de unu interesu asia de mare, cátu altulu mai mare nu esiste. Pentru ace'a este de lipsa, cá societatea omenésca destinata binelui universalu in promovarea bunastarei publice astu-feliu se se ingrigésca de cetatianii sei, cátu nunumai se nu li puna nice una piedeca in ajungerea bunului acestuia prea inaltu si nemutabilu, ci inca se li presté ori ce ajutoriu posibilu. Celu mai insemnatu ajutoriu inse este: a portá de grige, cá religiunea, prin a carei officii omenii se unescu cu Domnedieu, se se se pastreza santa si nevetemata.

Care este inse religiunea cea adevérata, ace'a nu va fi greu a afhá pentru celu ce voiesce se judece cu minte si sinceru. Din arguminte tare multe si stralucite, cum suntu: implinirea nedubitata a predíceriloru profetice, numerulu celu mare de minuni, propagarea ei cea de totu rapida chiaru prin inimicii sei pre langa tote piedecile cele puternice, testimoniulu martiriloru, si altele asemenea, se vede claru, cá ace'a este singur'a religiune adevérata, care o a fundatu Isusu Christosu, si a careia paza si propagare o a concreditu basericeii sale.

Cá Fiulu unulu nascutu alui Domnedieu a fundatu pre pamentu comunitatea ace'a, care noi o numimu baserica, si i a comis, cá in tote tempurile se continue misiunea ace'a sublima si domnedieésca, carea insusi o au primitu dela Tatalu. „*Precum m'a transmisu pre mine Tatalu, si eu ve tramitu pre voi*“. Jo. XX, 21. „*Éta eu sum cu voi in tote dílele, pana la capetulu veacului*“. Precum asia dara Isusu Christosu s'a scoboritu pre pamentu, cá omenii „*se aiba vietia, si mai multu se aiba*“ (Jo. X, 10) asia si baserica are cá scopu si destinatiune ultima mantuirea eterna a sufletelor, de unde este in natur'a ei se se latiésca preste întregu genulu omenescu celu nerestrinsu nice la locu nice la tempu. „*Predicati Evangeli'a la tótu faptur'a*“ (Marc. XVI. 15). Pentru numerulu acést'a mare de omeni a determinatu insusi Domnedieu autoritatile, si le a proveditu cu poterea de a-i guverná. Pre unulu inse a voit u alu face principele toturoru si invétiatoriulu supremu si infallibilu alu adevérului, caruia i a datu chiaile imperatiei ceriuriloru „*Tie ti voiu dá chiaile imperatiei ceriuriloru*“ (Mat. XVI. 19). *Pasce mielusieii miei . . . . .*

pasce oile miele“ (Jo. XXI. 16—17). „Eu m'am rogatu pentru tine, cá se nu scada credinți'a ta“ (Luc. XXII. 32).

Desi comunitatea acést'a constà din omeni, chiaru asia cá si societatea civila, totusi atátu din caus'a scopului spre care este instituita, câtu si din caus'a midiloeloru, cu cari tinde la ajungerea scopului acestuia, ea are unu caracteru supranaturalu, prin ce se deosebesce de societatea civila. Ea — ce cu deosebire este unu lucru momentosu — este in modulu si dreptulu ei una societate perfecta, pentrucà ea din voi'a si din grati'a fundatoriului ei posiede in sine si prin sine tote ajutoriele de lipsa la esistinti'a si activitatea ei. Precum scopulu ultimú, spre care tientesce baseric'a, este celu mai nobilu, chiaru asia intrece potestatea ei pre tote celelalte, si nu pote fi subordinata seau supusa potestatei statului in nice unu modu. — Isusu Christosu a datu in fapta Apostoliloru sei in lucrurile sacre potestate deplina cu dreptulu espresu de a aduce legi, si cu potestatea dupla emananta din dreptulu acest'a, adeca: potestatea de a judecà si de a pedepsi. „Datumis'a tota poterea in ceriu si pre pamentu . . . . . mergeti si invetiati tote poporele . . . . . invetiabilu, se liena tote câte am demandatu voue“. (Mat. XXVIII 18—19 si 20). Si in altu locu: „ . . . De nu va ascullà nice pre acestia, spunelu basericeii“. (Mat. XVIII, 17,). Si érași: „Fienducà noi (Apostolii) suntemu gatà a pedepsi tota neuscultarea“ (II Cor. X, 6). Mai departe: „Voiu trebul, se purcedu aspru, cu poterea, care mi o a datu Domnululu spre zidire si nu spre stricare“ (II Cor. XIII. 10). De unde urméza, cá basericeii si nu statului i compete dreptulu conducerei in lucrurile de religiune; ea are oficiulu acest'a dela Domnedieu, cá se se ingrigésca si decida asupr'a la totu, ce atinge religiunea; cá se invetie tote poporele si se latiesca invetiatur'a crestina; cu unu cuventu: cá ea se administreze liberu si usioru dupa propriulu ei consiliu tote afacerile crestine. Baseric'a nu a intrelasatu nice odata a si sustiené si a-si deprinde auctoritatea acést'a neconditionata si perfectu independenta, care de multu este atacata de una filosofia, ce lingusiesce pre principii. Acést'a o a facutu baseric'a calcandu pre urmele Apostoliloru, cari fora frica au respunsu sinagogei, care voieà se impiedece latrea Evangeliului, cá „trebuie se asculte omulu mai multu de Domnedieu cá de omeni“. (Fapt. Ap. V, 29). Si Santii Parinti ai basericeii inca au aperatu cu argumente puternice potestatea acést'a, decâte ori numai li s'a oferitu ocașiunea, éra Pontificii Romani nu au intrelasatu nice odata a o aperà cu perseverantia neinvinsa in contr'a atacatoriloru. Ma si principii si guvernatorii statelor inca au recunoscutu in teoria si in pracsu auctoritatea acést'a, deora-ce eli s'au indatinatu a considerà baseric'a, cá pre una potere suverana legitima cu ocașiunea negociatiuniloru si transactiuniloru, cu ocașiunea tramiteri si primirei soliloru, si in totu celu laltu comerciú oficiosu. Si de securu nu s'a intemplatu fora scirea Providintiei domnedieesci, cá auctoritatea acést'a a fostu prevediata cu una domnire lumésca, cá scutul celu mai bunu alu libertatei ei.

(Va urmá).

## Istori'a Madonei din Lourdes.

În Françi'a sudica, la pólele Pireneiloru, se afla orasielulu Lourdes, acaru' nume în anii din urma a resonatu nunumai în tota Europ'a, ci si în alte părți ale lumei. Caus'a acestui renume suntu gratiele ceresci, ce D-dieu a binevoitu a le reversá prin unu isvoru isbucnit în una pescera, ce se afla în stâncele numite „Massabiellés“ dein apropierea acelei orasiu.

La anulu 1858 una copila de vre-o 14 ani cu numele Bernadett'a Soubirous a avutu fericirea cerésca, de a contemplá în mai multe rânduri pre Preacurat'a Fetióra Mari'a, care a aparutu în ace'a pescera încungurata de una stralucire divina. În un'a din dílele, precându mîi de omeni atrasi de faim'a aceloru aparitiuni se afláu înainte acelei pescere împreuna cu Bernadett'a Soubirous, care erá ingenunchiata la usi'a pescerei si adorá în estasu pre Maic'a Domnului, unu isvoru a esitu din stanca, care desi e compusu din elementele, ce constituiescu ap'a naturala, a fostu totusi caus'a multoru vindecari miraculose.

De aci provine renumele stanciloru „Massabiellés“, cari mai înainte eráu desierte, selbatice si neamblate, ér astadi suntu visitate de mîi de omeni din tote partile lumei, si prefacute în unu tîenutu placutu si cultivatu, portându maiestoru pre vîrfulu loru una baserica maréfiá, pentru acarei edificare pietatea crestiniloru recunoscatori a contribuitu aproape la 2 milioane franci.

Între omenii, cari au avutu fericire a fi vindecati prin ap'a isvorului amintitu, se numera si Enricu Lasserre, unu scrictoriu francesu de mare nume. În periculu de a-si pierde vederea de totu, precându medicii nu mai speráu a-i poté mantui lumin'a ochiloru, numitululu Francesu indemnatu de amiculu seu Freycinet, care astadi este ministru alu republicei francese, a recursu la ajutoriulu isvorului dela Lourdes, si în una clipita ap'a binecuventata de Preacurat'a Fetióra i-a alinatu dorerile si i-a restabilitu vederea\*). Si- pote ori-cine inchipui recunoscint'a lui Enricu Lasserre pentru acést'a binefacere neaseptata. Elu nu s'a marginitu namai a înaltia innuri de lauda si multiumita catra Ace'a „care este mai onorata decátu Cheruvimii si mai marita fara de asemenare decátu Serafimii“, ci s'a apucatu a scrie în unu stilu neasemenatu istori'a aparitiuniloru ei în pescer'a dela „Massabiellés“ si a espune netedu si claru multe din vindecările miraculose operate prin ap'a isvorului esitu din stânca, dându astu-feliu la lumina în anulu 1869, cartea sa intitulata „Notre-Dame de Lourdes“.

Autoriulu pentru a scrie acést'a carte nu s'a multiumitu numai cu datele autentice, ce le poteá culege din procesele verbale ale comisiei în sarcinate cu constatarea minuniloru dela Lourdes, ci a calatoritu priu Françi'a, a convenitu cu cele mai multe persone, cari au fostu partasie de ver unu daru cerescu prin ap'a isvorului miraculosu, ascultandu din gur'a loru naratiunea faptelor, a esaminatu însusi pre martorii immediati a aceloru fapte si asia, dupa-ce si-a culesu tote documentele autentice pentru stabilirea adevérului, a compusu unu opu, care va poté infrange pentru totu de-a-un'a armele necredintiei, si care va servi pentru tote veacurile de unu monumentu neperitoriu înaltiatu în onóra Preacuratei Fetiore.

Acestu opu, care a aparutu pana acumu aprópe în 300 editiuni si a fostu tradusu mai în tote limbele culte, în anulu acést'a a esitu la lumina si în traducere romanésca sub titlulu: „Enricu Lasserre — Istori'a Madonei din

\*) Vedi enararea acestui miraculu în Foia basericsca. Anulu I. Nr. 19 si 20.

Lourdes tradusa din frantiozesce cu voi'a autoriului — Jasi, Tipografi'a Nationala — Strad'a V. Alecsandri — 1885". Traducatoriulu a voit'u a remané necunoscutu, si noi desi i cunoscemu seau celu pucinu i potemu deduce cu probalitate numele seu, nu voim'u a-lu numi, ci ne marginim'u a insemná numai, cá este una persona, care ocupa unu positione inalta pre terenulu instructiunei in Romani'a.

Voru dice, suntemu securi, multi dintre Románii „inteligenti“, cá ce interesu are poporul nostru de una astu-feliu de carte, in care se istorisescu minuni? Astadi, voru dice, traimu in veaculu lumineloru, in care ne impartasim'u cugetele prin schintei'a electrica, si suntemu transportati cu vaporulu cá pre aripele ventului, astadi ratiunea omeniloru s'a emancipatu preste credintiele grosolane ale poporului idiotu; ca a mesuratu distantiele globuriloru, cari se restogolescu cu una iutime ametitoria in spatiulu uniuersului, a scrutatu pãrtile pamentului, a esaminatu firea si pãrtile constitutive ale lucruriloru, si a ajunsu la convingerea, cá totulu lucra dupa legi anumite; a vorbi deci despre minuni astadi, insemnéza a-si fi uitatu, cá traimu in secululu alu nouespredececele, si a-si inchipui, cá ne aflãmu inca totu in veacurile intunecóse ale evului de midilocu.

Se afla si la noi omeni, cari cugeta in modulu aretatu. Unii dñcu, cá minunile suntu imposibile, altii sustienu, cá nu potu crede minunile celoru de antain veacuri ale basericeei, pentru-cã acele suntu prea departe de ei, dar' nice minunile mai recente, pentru-cã suntu pre aproape de ei; altii afirma, cá numai asia ar fi' inclinati a crede, déca cu ochii loru proprii aru fi fericiti a vedé una minune, cá si cum nemic'a nu s'ar poté crede, afora de ce'a ce vede omulu cu ochii sei, si cá si cum Domnedieu, pentru a-i convinge, ar trebui' se faca in continuu minuni!

Si se nu credeti, cá partea cea mai mare din omenii nostri, cari sustienu astu-feliu de propositiuni, si-au facutu unu studiu seriosu din ce'a ce afirma, deorece la multi déca le puni intrebare, cá pentru-ce nu credu? stau muti si nu suntu in stare a-si probá asertiunile. De unde provine asiadara acést'a necredintia? Rerspundemu, cá in parte mare de acoló, cá publiculu nostru nu cetesce carti seriose despre lucrurile cele momentóse si de mai mare interesu pentru elu: despre Domnedieu, misterie, miracule gratia etc. ci-si primesce cunoscientiele despre atari lucruri mai cu séma din carti frivole serise de nesce omeni, cari departe de a tractá cestiumile acele cu seriositatea receruta, trecu preste ele cu câte unu sarcasmu necioplitu, si cu câte una observatiune necalita. Este lucru firescu apoi, cá cetitoriulu neprecautu dupa-ce a percursu astu-feliu de carti, nu sémťiesce altu profitu decãtu cá in inim'a lui a ramasu unu mare golu si unu dispretiu pentru lucrurile cele mai sante si mai importante.

Nu este scopulu nostru a polemisi cu una parte din „intieleptii“ nostri, cari condusi de principiile mai susu memorate, voiescu totusi a trece de crestini fara de a primi unu principiu fundamentalu alu crestinismului, principiu supraaturalulu. De ace'a lasandu la una parte probele, ce ni le dá filosofi'a sanetosa in favorulu esistintiei miraculeloru, vomu considerá miraculele din unu punctu de vedere lesne de cuprinsu de ori si cine.

Miraculele suntu efecte supranaturale, cari intrecu poterile naturei create. Cu tote aceste ele suntu fapte, cari in parte mare cadu sub sémťirile nostre, tocmai asia precum cadu sub semťiuri si cele-lalte fapte istorice. Deci déca



voimă se probămă esistența a unei fapte miraculoase, trebuie se ne servim de metoda, care lu- întrebuintăm la probarea unei fapte istorice; și cându este comprobata de ajuns esistența miraculelor, trebuie se le admitem fără nice una dificultate, ma trebuie se fimu inclinați a le admite mai ușor, decâtu cumu admitem faptele istorice, fiindu-că miraculele suntu una dovada a omnipotenței și bunetatei divine, și fiindu-că trebuie se ne temem mai tare, că nu cumva se refușăm unu miraculu adevăratu, decâtu că se ne admitem unu miraculu falsu, de orce și în miraculele false noi credem în principiu unu lucru în sene forte adevăratu, adevăratu atotu-potența și amorulu lui D-dieu ctra omeni.

Că se probămă înse una fapta istorică, noi recurgem la martorii imediați. De exemplu cei, cari nu au fostu de față la uciderea lui Iuliu Cezaru, au cunoștința despre acestu evenimentu dela omeni, cari fiindu de față la scena omorului, au vedutu pre acelu barbatu intrandu în senatu și ocupandu-si locul destinat, și au privitu, cum conjurații s'au aruncatu cu cutitele asupra lui. Și fiindu-că totți, cari au fostu prezenți la ace'a fapta, erău martori demni de credința, nimenea dintre Romanii, cari i-au ascultatu, nu se mai îndoiă pēspre uciderea lui Cezaru. Totu asemenea este vorb'a de unu omu, care demultu suferu — punem casula — de unu morbu de ochi. Elu cēra tōte mijlocele, ce i le pote dă știința și medicin'a, înse în locu de a merge spre bine, reulu devine totu mai periculosu, atātu de periculosu, încātu totți medicii cei mai renumiți și pierdu speranța de a-lu potē vindecă, și dechiara, că morbulu este incurabilu și lumiu'a ochiloru în pericolu de a se stinge. Înse omulu în strîmtoare nu refușă nice unu mijlocu, ce l'ar potē mântui, și-si aduce aminte, că ce nu este cu potența la omeni, este cu potența la Domn-dieu. Aude, că Preacurat'a Fetiora binevoiesce a alina dorerile și vindecă morburile multoru nefericiți prin una apă, ce a isbucnit din cutare stâncă, și lasa, se și se aduca și lui una cantitate mică din ace'a apă, și-si spala fruntea, și- uda ochii, și în una clipita se mântuesce de reu. Ori cine vede aci, că este vorb'a de una fapta, care întrece puterile naturii create, este vorb'a de unu miraculu. Dēca acum mai mulți medicii ni-aru constatā sub juramentu, că ei cu știința loru nu aru fi potutu vindecă acelu morbu, dēca mai mulți martori jurati, omeni onesti, ni-aru dovedit, că starea acelu omu a fostu așa, precumu o descrie elu și o atestēza medicii, dēca totu atātu omeni onesti și totu sub juramentu ni-aru marturisit că ei au vedutu, cumu acelu omu s'a vindecatu în una clipita prin atingerea de una apă, care nu se deosebesce intru nemicu de apă, care o bemu în tōte zilele; atunci cine m'ar mai potē acuzā de credulitate, dēca eu voiu admite, cumcā aci intru adevăru s'a intemplat una minune? Dēca nice esistența acelei fapte miraculoase nu s'ar potē considerā de dovedita, atunci amu potē dice cu totu dreptulu, că nice una fapta istorică pre lume nu este demonstrata și nu merita credința.

Pre cine voiesce a cunoșce nu un'a, ci mai multe fapte miraculoase deplinu constatate, nu-lu îndreptăm numai la sant'a Evangelia, în care suntu istorisite minunile Mantuitorului nostru, despre a caroru esistența îns'a-si baserice'a creștina este una dovada via. care vā durā pana la capetulu veacuriloru, noi nu-lu invităm, se cetēscă procesele verbale, despre canonisatiunea santiloru, în cari miraculele suntu probate cu atātu rigore, încātu dēca s'ar aplicā acēsta critică rigoroasă și la istoria, atunci amu dechiară de false multe fapte, cari astăzi le admitemu fora dificultate și pre cari ni basăm convingerile și

opiniunile noastre celea mai întemeiate\*), noi pre cei, cari voiescu a se convinge, cumcã nice astadi nu s'a scurtatu mân'a lui Domnedieu, i invitãmu, se cetesca cartea lui Enricu Lasserre, care astedi o avem si in limb'a nostra romanescã.

Catru cetitoriulu acel'a, alu carui scepticismu nu aru remanã desarmatu nice prin simpl'a urmarire a textului din traducerea romanescã a cartei lui Enricu Lasserre, vomu dice cu traducatoriulu român u acelu carti: „Duca-se la Lourdes si elu, si se cerceteze lucrurile mai cu de-a meruntulu, fiindu-cã piesele procesulu verbalu suntu inca in fientia si fenomenele cele ciudate si prelungescu duratiunea“.

„Cãndu dispare amuros'a din ochiulu unui orbu, seau stafilinulu dintr'alu unui miopu; cãndu surdo-mutulu dobãndesce de odata facultatea de a vorbi; cãndu una mieita, una cotalgia, una idropisia, unu ulceru se risipece la minutu spre a nu se mai aretã nice odata: — una comisiune de trei, patru, de cinci medici, caror'a au voi'a de a se adauge si studenti din facultate spre e. din Paris seau din Lille, cercetãza casulu cu scumpetate intr'unu birou anuntitu. Acolo pote scepticulu nostru se stationeze cãtu i va placã, si va fi primitu inca si mai lesne, decã se va anuntia cã unu liberu-cugetatoriu.“

Decã Domn'u-lui, este si positivistu, si cã atare nu se multiamescu cu una simpla constatare teoretica, ci doresce ceva mai pipaitu si mai placutu, In Paris *Rue Tronchet, 5*, locuesce unu domnu cu gargauni in capu, anume Domnulu E. Artus, carui-a i-a venitu odata unu capriciu camu ciudatu. Voesce adeca a depune la unu notariu dela 10,000 franci pana la 100,000 si chiar mai multu, pentru a lasã acest'a suma la dispositiunea ori-caruia ar fi in stare a dovedã inaintea unei comisiuni compuse din notabilitãti ale scientiei francesce alese dupa voia, cumcã numai doue din miraculele povestite in cartea Domnului Lasserre suntu neintemeiate. Aflamu acã, cã Domnulu Artus se se fiene si astadi de prinsore. Pote deci scepticulu nostru se fia mai fericitu intru a cascigã banii predisi, decãtu au fostu liberii-cugetatori din Francia“.

Nu ne mai estindemu in acest'a materia, pentru-cã se nu trecemu preste marginile unui articlu de diariu, ci ne restringemu numai la citarea unui pasagiu din circulariulu, prin care Preaveneratulu Ordinariatu metropolitanu din Blasiu a recomandat clerulu si poporulu arhidieceasanu „Istoriã Madonei din Lourdes“: „Noi avendu in vedere, cã opulu mai susu atinsu tractãza cu multa maiestria tem'a ace'a momentosa a supernaturalulu si naturalulu, care preocupu atãtu de multu spiritele in dnu'a de astadi, si cã esistentia ordulu supranaturalu este evidentu probata prin fapte innegabile intemplate in dilele nostre; — considerãndu, cã preotimea nostra prin cetirea si studiarea acelei cãrti ar' castigã una arma puternica contra obiectiuniloru, ce trebuie din nenorocire se le intẽmpine mai in fia-care di cu privire la principiile fundamentale ale santei nostre religiiuni si ar aflã una materia abundanta de predice pentru instruirea poporulu; — considerãndu, cã prin cetirea acelu opu credintiosii santei nostre baserece s'ar convinge si mai multu despre adevverulu

\*) Unu anglesu protestantu, aflãndu se in Rom'a, unu amicu alu seu, care erã Prelatu, i dede se cetesca unu procesu verbalu, care contineã prob'a unui miraculu. Dupa-ce Pa cetitu cu atentiune, Anglesulu dise prelatulu: »Decã tote miraculele, ce se admitu in Baseric'a romana, aru fi întemeiate pre probe asia evidente, cum suntu aceste, pentru noi nu ar fi nice una greutate a le crede. Ei bine, respunde Prelatu, din tote aceste miracule, ce vi se paru dovedite, Sacra Congregatiune a Ritãrilor nu a primitu nice macaru unulu, pentru-cã nu le-a crediutu deplinu comprobate«. Umitu de acestu respunsu Protestantele marturisã, cã numai una preocupatiune orba pote combate canonicatiunea santiloru, si cã densulu nu si-ar' fi pututu inchipui nice odata, cã Baseric'a romana este atãtu de severa in esaminarea miraculeloru.

credinței noastre către sânt'a Fetiora Mari'a și s'aru sânt'i și mai îndemnați a o invocă în necazurile și lipsele acestei vieți, și în fine considerându, că intemplantile, ce se aduc în acelu opu, sunt espuse și tiesute cu atât'a arta și atât'a frumsetia de stilu și cugetare, încâtu acést'a „Istoria a Madonei din Lourdes“ pote deveni un'a din cele mai placute cărți de lectura ale poporului nostru: asia ne amu bucuratu din anima, vedindu, că opulu lui Enricu Lasserre „Notre-Dame de Lourdes“ fû tradusu și în frumós'a nostra limba romanésca. Aceste și alte motive ne îndemna a recomandá cu tota caldur'a traducerea romanésca a acestui opu nu numai preotimei noastre, ci și tuturor credinciosiloru acestei Archidieceze“.

În urm'a acestor'a, credemu, că nu comitemu una indiscretiune, déca ni esprimámu dorint'a, că și cele-lalte Preavenerate Ordinariate episcopesci se recomende clerului și poporului loru opulu lui Enricu Lasserre\*).

Augustínu Bunea.

### Stelele din ser'a de 27 Nov. n. 1885.

În numerulu 23 din anulu trecutulu alu organului acestuia amu fostu promis, că vomu aduce unu articulu mai lungu despre fenomenulu acest'a cerescu atâtu de interesantu.

Ser'a și noptea, cându e ceriulu seninu vede omulu din candu în candu acumu în unu locu acum în altulu nescie scânteii de lumina, ce se nascu iute, se mișca iute și disparu și mai iute. Poporulu nostru numesce și scanteile aceste stele, éra despre fenomenu dice cându se intempla, cumcá a cadintu una sté, și cu ea deodata a moritu și omulu, a carui a fostu steau'a.

Mai de demultu scânteile aceste se consideráu că nescie fenomene produse din și în atmosfer'a pământului și loculu loru în física erá tractatulu despre lumina. În tempulu mai nou inse s'a constatat, că scânteile aceste suntu nescie corpuri ceresci, ce apartienu spațiului cosmic, de ace'a loculu loru în física este astăzi astronomi'a.

Scânteile aceste suntu acumu mai mari, acumu mai mici, de comunu inse aparu cam că stelele de marimea a trei'a până la a șies'a. Cu tote aceste unele din ele întrecu cu marimea chiaru și stelele de clasa antaia, ma altele și pre Jupiter și pre Venus. Culoarea loru este câte odata alburia, câte odata galbiună seau veneria. Câte odata aparu că nescie globurile micuție, ce arunca scânteii în tote partile, éra de alta data lasa și una urma după sine. Ma unele arunca și flacăra și fumu, de cari s'au observatu câte odata chiaru și diu'a. Ma câte odata aparițiunea loru este împreunata și cu caderea de pietri pre pământu.

Scânteile aceste aparu în tote punctele ceriului și se potu vedé ori și unde pre pământu, la poli că și la ecuatoru. De comunu se potu vedé numai câteva secunde. Celeritatea loru este dela 3--20 de miluri în una secunda.

\*) Pentru comandarea opulu Ordinariatele și librariile s'aru poté adresá și către Escelent'a Sa Episcopulu catolicu de Jasi Pr. Nicolau Josifu Camilli, care credemu, că va dispune notificarea condițiilor și trimiterea opului.

Pietrile, ce au cădiutu din ele pre pamentu, au una greutate dela câtiva loti pana la mai multi centenari. Ele constáu din materii, ce se afla si pre pamentu.

Mai multe scânteii de aceste se vedu de comunu in fia-care anu in noptile din giurulu lui 10 Augustu, care in apusu se si numesce torentele Santului Laurentiu, (10 Aug. dîu'a Santului Laurentiu) si dupa ace'a in noptile din 11—15 Novembre. Ele suntu departe de pamentu dela 1—60 de mile. Unele se scobora in diosu pana la verfulu muntelui Chimborasso.

Ce atinge originea loru, unii credeáu mai de multu, că ele se producu in atmosfer'a pamentului. Acést'a inse este cu nepotintia. Atmosfer'a pamentului nostru de abie este inalta de 10 mile, si desimea ei scade cu inaltîmea. In tota atmosfer'a nu existe nice unu procesu, care ar' fi in stare a aduná materia cea imprasciata din atmosfera si a o uní in câteva secunde in unu corpu greu de câtiva centenari. Altii au opinatu, că suntu pietri cădiute din luna. Acést'a inse numai atunci ar' fi cu potintia, cându in luna aru existe poteri de acele, cari se fia in stare a aruncá masse din ea pana la pamentu. Atari poteri inse in luna nu esistu.

Acusticulu Chladny a fostu celu de antaiu, care a statoritu teori'a, cuncă scânteile aceste suntu corpuri ceresci, ce dupa legi anumite se misca si ele in spatiulu cosmicu. Ele si percurgu calea loru in giurulu sorelui in unu periodu de mai multi ani. Numerulu loru se urca la mai multe miliarde. Noi nu le vedemu decátu singuru pre acele, cari ajungundu in atmosfer'a pamentului candu se intelnesce cu ele, se aprindu, si se observéza câteva secunde. Mai desu este roiuulu acest'a de corpurele ceresci in loculu acel'a, unde ajunge pamentulu in calea sa in giurulu sorelui pre la 10 Augustu si Novembre. Roiuulu seau torentele acest'a de corpurele ceresci nu jace in unu planu cu calea pamentului in giurulu sorelui, ci pre acest'a numai lu taia in doue puncte. In Augustu vine pamentulu la unulu din punctele aceste, éra in Novembre la celu laftu. Cu deosebire torentele din punctulu din Novembre trebuc se fie tare grosu, deorace de abié in câteva nopti pote trece pamentulu prin elu. In tempulu acest'a inse percurge pamentulu una cale de câteva milioane de miluri.

Fienducă inse torentele corpureloru acestor'a este cá si unu inelu, ce se inverté in giurulu sorelui, de ace'a pre langa noptile amintite din Augustu si Novembre pamentulu mai vine pre anu inca de doue ori in apropiere de elu, anume pre la 11 Mai si pre la 7 Februaru. In Augustu si Novembre inse este pamentulu mai aproape de sore decátu torentele. De unde atunci spre elu este intorsa partea ace'a a pamentului, pre carea e nopte, din care cauza se si vedu. In Mai inse si in Februaru chiaru din contra este elu mai aproape de sore, si atunci pamentulu este intorsu catra elu cu partea ace'a, care are dîua, din care cauza atunci nu se vedu. S'au observatu inse de multe ori că in dilele aceste au trecutu nesce umbre micutie pre din aintea sorelui, cari nu potu se fia decátu corpurelele aceste ceresci. Ma astro-

nomulu Erman a facutu si unele deductiuni meteorologice. Anume elu a observatu, că dilele amintite din Mai si Februaru suntu de comunu mai reci că cele dingiuru. Acést'a dupa elu vine de acoló, că corpurelele fiendu forte multe, absorbu in sine una parte iusemnata din radiele sorelui, prin ce temperatur'a pre pamentu scade. Si in adeveru in Germani'a economii au totu de a un'a mare frica de recel'a dileloru din 11—13 Mai, si nimene nu lasa orangele afora in aerulu liberu, pana ce nu trecu dilele aceste. Regelui Fridericu Marele i au pieritu odata in dilele aceste de frigu intrega orangeri'a ce o aveá in sans souci-ulu seu.

Semena fenomenulu acest'a cu fenomenulu acel'a miraculosu, ce se va intemplá la capetulu lumei, candu stelele voru cadé si „*ceriurile cu sunetu voru trece*“. Din care cauza nu pucini au fostu aceia, cari vediendu fenomenulu acest'a s'au implutu de frica, cugetandu, că a sositu tempulu perirei lumei. Si pentru acestia amu scrisu mai cu sema sirurile aceste. Pentru acestia mai adaugemu, că perirea lumei de securu se va intemplá óre candu. Candu va fi inse tempulu acel'a, ace'a nu o scimn, ma precum a dísu Mantuitoriulu, lucrulu acest'a este necunoscutu chiaru si angeriloru din ceriuri. Credinti'a nostra inse crestina catolica ni subministra unele semne, din cari totusi potemu omenesce conchide, cumcá aproape este seau nu, tempulu acela. Semnu primu este, că religiunea crestina adeverata se se latiésca preste totu pamentulu. Si in adeveru dupa-ce religiunea crestina o va fi primitu intregu pamentulu, cătu toti omenii voru formá una turma si unu pastoriu, ultinulu scopu, pentru care a fostu creatu pamentulu s'a ajunsu, si nu mai are pentru ce se mai esiste. Inse desi pre atunci totu pamentulu va fi primitu religiunea crestina, totusi celi mai multi voru fi crestini numai cu numele, si credinti'a adeverata nu va mai fi mai de locu in lume. „*Au credeti, cumcá, candu va veni Fiulu omenescu, va mai aflá credinti'a in lume*“? a dísu Mantuitoriulu catra Apostoli. Atu doile semnu asia dara va fi lips'a mai deplina de credinti'a adeverata in lume. A treia, va trebui se vina mai antaiu Anticristu seau „omulu pecatului“ precum lu numesce Santulu Apostolu Paulu. Pote că Anticristu va fi una persona. Dara e cu potintia si ace'a, că va fi unu sistemu ore care de idei ininice lui Christosu. La totu casulu inse elu va fi de asia, cătu omenii se-lu pota eunosce. Pre langa ace'a voru mai fi si alte semne, precum certe si batái continue intre popore si imperatie, semne miraculose pre ceriu si pre pamentu, seau fenomene cari din causele naturali finite nu se voru poté esplicá la nice unu casu, si in urma mai multe calamitati preste intregu genulu omenescu. In ainte de ce se voru intemplá tote aceste, potemu fi securi, că nu se va intemplá nice capetulu lumei si venirea a dou'a a Mantuitoriului la judecata.

## Revist'a basericésca.

**Provinci'a basericésca gr. cat. romana de Alb'a-Jul'i'a.** Escellent'i'a S'a Prea Santítulu Metropolitu Dr. *Joanu Vancea* de *Butés'a* laolalta cu illustrulu nostru episcopatu a facutu cunoscutu Santiei Sale Sumului Pontifice *Leonu XIII*, cumcà si densii consentiescu intru tote cu ideile relative la portarea jurnalisticeii catolice espuse atâtu de claru, frumosu si la intielesu in epistol'a Santiei Sale indreptata catra Eminent'i'a Sa Cardinalulu si Archiepiscopu de Parisu *Guibert*. Nu a remasu nice una parte a pamentului, de unde episcopatululu catolicu se nu fia dechiaratu, cumcà aderéza din inima la ideile aceste. Tote dechiaratiunile aceste se voru edá in Rom'a in unu albumu elegantu, in care lumea va pote vedé, câtu de minunata este unitatea de credintia si principie in intrega baseric'a catolica de ori unde de pre rotogolulu pamentului. Care baserica mai pote aretá asia ceva?

In dñele trecute sosi dela Rom'a tinerulu preotu Dr. Demetriu Radu. In urm'a dorintiei Santului Scaunu Apostolicu elu este destinatulu de preotu gr. cat. in Bucuresei, unde nu preste multu se va deschide una baserica gr. cat. romanésca, fienducà numai in Bucuresei suntu la 3000 de suflete gr. catolice romane. Cátu de fina si de delicata este diplomati'a Santului Scaunu Apostolicu, care voiesce a uní pre toti Romanii cu mam'a baserica a Romei, inse pre langa pastrarea si mai departe a ritului orientalu si a limbii romanesci in baserica!

Dela 1-a Octobre 1885 functionéza in Seminariulu din Gherl'a unu nou professoriu, anume Cl. D. Dr. Iuliu Simonu, care propune istori'a basericésca si dreptulu canonicu. Dorimu tinerului professoriu zelú si succesu multu.

Localitatile Seminariului din Blasiu s'au mai immultitu in anulu acest'a scolasticu. Terminanduse adecá si arip'a cea noua s'au asiediatu in ea museele tinerimeii, éra arip'a cea vechia se folosesce mai cu sema de dormitorie. Pre langa meritulu aripei acesteia Rectoratululu presentu alu Seminariului acestuia mai are si meritulu necontestatu de a fí introdusu multe lucruri bune si practice in viet'i'a seminariala. Astu-feliu pre langa tote cà erá una opusetiune ore care considerabila, totusi a introdusu cu multa bunavointia incaldirea dormitoriiloru in tempu de ierna, a prevediutu tote localitatile seminariului cu feresti duple de ierna, a prevediutu museele cu mese mai bune si mai frumoase cu multu cà mai in ainte, a introdusu datin'a, cá clericiloru cu ocasiunea absolvarei se li se dé gratuitu tote manualele tiparite, cá acele se le aiba pre vietia si altele mai multe, pentru cari credemu, cà ore-cându tinerimeea esíta din acelu seminariu sub conducerea lui i va fí multumitoria.

**Rom'a.** In capell'a celebra Sixtina s'a tienutu requiem pentru regele Spaniei Alfonso XII. Santi'a Pontificele inca a fostu de facia si a cetitu absoltoriele in giurulu catafalcului.

Santi'a S'a Leonu XIII in marea sa ingrigire pentru baserie'a orientala s'a induratu a dá 20,000 de franci pentru largirea Seminariului grecescu din Rom'a, in care se afla si tineri romani din diecesele nostre. Cátu de marimosu este Santi'a Sa, se vede si de acoló, cà totu venitul, ce-lu are in anii din urma din darurile credintiosiloru l'a datu pentru missionarii transmis preste totu pamentulu.

Santi'a Sa Summulu Pontifice Leonu XIII prin un'a enciclica indreptata catra intregu episcopatululumei catolice s'a induratu a dá unu jubileu estraordinariu in decursulu anului 1886 pentru toti credintiosii basericeii, prin ce éراسi s'a induratu a deschide tesaurulu celu nesecatu alu indulgintieloru. Condiitiunile se voru face cunoscute in un'a fia care diecesa prin Ordinariatulu respectivu. De ordinariu se indatinéza Pontificiia a dechiará totu alu douc-dieci si cincile anu de anu jubilaru. Candu ceru inse impregiurarile, atunci dechiaru si alti ani, cari apoi se numescu ani jubilaru estraordinari. Acést'a este a dou'a ora, cà Santi'a Sa Leonu XIII a deschisu jubileu estraordinariu. Prim'a data a fostu in anulu 1880.

**Austro-Ungari'a.** Ministrulu de culte si instructiunea publica din Vien'a a datu una ordinatiune aspra cu privire la supravighiarea, cumcà ce càrti se cuprindu prin bibliotecele tinerimeii de pre la instituttele mai cu sema medii de invetiamentu. Cu deosebire dorese ministrulu tare, cá se se elimineze din bibliotecele aceste mai cu sema càrtile, ce vetema sentiulu moralu si religiosu alu tinerimeii. Cu càta atentiune trebuimu se finu si noi la lucrulu acest'a, candu si in limb'a nostra se tiparescu atâte càrti vetematoric de sentiulu moralu si religiosu!

Asemene ministrulu de interne din Vien'a prin una ordinatiune aspra a opritu portarea habitulu monacalu prin balurile costumate si mascate, cu care mai cu sema Jidovii faceáu pana acum abusu atátu de mare, càtu este mirare cum s'a potutu si pana acum tolerá una atare batujocura a unui statu intregu.

Pictorulu Wereschagin si va espune tipurile sale si in Pest'a. In urm'a intrevenirei Eminentiei Sale Cardinalulu Haynald tipurile cele blasfeme nu voru ff espuse. Mai multi maguati catolici, precum Sennyei, Károlyi, Zichy si altii s'au dechiaratu, cà deca voru ff espuse si tipurile cele blasfeme, voru repasi din societatea artistiloru.

**Franci'a.** Lucrulu celu mai tristu in Franci'a este, cà guvernulu, ce consta mai cu sema din Francemasoni, cu tota ocaziunea cerca a causá basericeii

neplaceri. Acéšť'a o a facutu si cu ocașiunea alegeriloru din urma la cas'a deputatiloru. Cas'a acéšť'a infectata pana din colo de spiritulu francmasonicu cu ocașiunea verificarei deputatiloru a cassatu mai multe alegeri de ale deputatiloru catolici, si acéšť'a din simplulu motivu, că pentru alegerea loru a conlucratu si clerulu, ca si cum clerulu nu ar fi indreptatitu că si ori cine altulu a se folosi de drepturile sale cetățienesci, si că si cum pentru elu ar' fi un'a crima, deca s'ar' folosi de drepturile aceste. Ministrulu de culte inse Goblet nu s'a multiamitu numai cu atat'a, ci a si pedepsitu pre toti preotii aceia, cari au conlucratu la alegerea deputatiloru catolici cu subtragerea salariului, ce-lu primescu dela statu. Din caus'a acéšť'a ministrulu a fostu interpelatu de catra unu deputatu catolicu.

Ministrulu inse a respunsu, că statulu are dreptu a subtrage salariulu dela ori care oficialu alu seu. Va se dica ministrulu s'a aপরatu cu teori'a cea periculosa alui Rousseau, că preotii suntu oficiali ai statului si intru tote supusi potestătei civile. Nu i a fostu destulu fracmasoneriei, că in revolutiunea cea mare dela anulu 1789 a secularisatu tota averea basericăsa si că recompensa a datu preotiloru dela statu cate unu salariu de batujocura de 300 franci pre anu. Acum voiesce se purcēda dupa arbitriu si cu salariulu acéšť'a micuti, că si cum acéšť'a ar' fi unu salariu că alu altoru oficiali civili, si nu un'a rebonificare micutia si neinsemnata pentru un'a avere multa luata pre nedreptulu. Unde a ajunsu regnulu, ce ore candu erá celu mai crestinu in Europ'a, éra regele lui cu dreptulu portá titul'a onorific'a de: *rex christianissimus!*

**Germani'a.** Santi'a Sa Pontificele Leonu XIII a tramisu imperatulu; Germaniei si Principelui Bismark cate unu esemplariu din enciclic'a celebra, ce in numerulu presente anu inceputu a o publicá si noi. Esemplariile suntu legate cu multa elegăntia. Principelui de Bismark i a tramisu Santi'a Sa si unu esemplariu din collectiunea Sa de poesie latine edatu nu de multu. Organulu principelui de Bismark „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ lauda in termini tare caldurosi elegănti'a formei, limb'a clasica si ideile frumose ale Santiei Sale, cace cunoscutu este, că Santi'a Sa pre lenga alte multe calitati eminente, este si unu esteticu si spiritu iubitoriu alu frumosului.

Pre lenga tota amabilitatea Santiei Sale inse conflictulu nascutu acum de 12 ani intre guvernulu germanu si intre baseric'a catolica din Germani'a încă nu este nice acum terminatu. Baseric'a s'ar' negá pre sine, candu ar' primi legile confessionali germane votate si sanctionate la 1873, prin cari intre altele chiaru si crescerea clerului este luata din man'a episcopatului si data mai de totu in man'a statului: Ori ce societate pre lume si cresce ea pre oficialii sei conformu indigintieloru si principiiloru proprii; singuru basericeii se nu-i fia iertatu asia ceva! Foile guvernului acusa pre Windthorst, conducatoriulu partidei catolice din consiliulu imperialu germanu, că numai intransiginti'a



lui ar' fi caus'a, de conflictulu nu se pote delaturá. Candu inse guvernulu germanu va recunosce principiulu libertatei depline a basericei, atunci conflictulu de securu se va delaturá.

**Angli'a.** Episcopatulul anglesu a tîenutu in tomn'a anului acestuia una conferintia sacra episcopésca in Londonu, in care a decisu, cá cu ori ce pretiu se sustiena si mai departe scolele catolice si numerulu acelor'a se-lu immultiesca. Episcopatulul anglesu a facutu lucrulu acest'a cunoscutu si Santfei Sale Papei Leonu XIII. Santia S'a prin una epistola indreptata cá rescriptu catra ilustrulu episcopatu anglesu nunumai aproba decisiunea lui, ci i si lauda in termini tare caldurosi zelulu pentru sustienerea, infflorirea si immultirea scoleloru catolice si din inaltínea catedrei Santului Pietru éراس a aretatu, cátu de tare trebue se li jaca la inima atari scole toturoru pastoriloru sufletesci, ori si unde voru fi aceia pre faci'a pamentului.

Una conversiune de mare momentu s'a intemplatú éراس in Angli'a, tier'a conversiuniloru. Principele de Castle, unulu din aristocratii celi mai avuti ai Angliei, cu una avere, ce aduce pre anu unu venitu de 200,000 dolari, a trecutú la baseric'a catolica. Suntu in Angli'a conversiunile unu ce de tote dilele. Dela 1874, candu s'a intemplatú conversiunea Lordului Ripon, mai târdú vicerege alu Indiei, nice un'a nu a facutu inse atát'a furore, cá acum acést'a a principelui de Castle.

Cá si in toti anii, asia si in anulu espiratu 1885 a pierdutu baseric'a catolica prin morte mai multi barbati mari. Intre acestia mai insemnati suntú: Cardinalulu Mac Cabe Archiepiscopulu de Dublin in Irlandi'a, Cardinalulu Chigi, Cardinalulu Schwarzenberg Archiepiscopulu de Prag'a in Bohemi'a, Cardinalulu Lorenzo Nina si Cardinalulu Panebianco. Mai departe Antoniu cavaleru Zalecki episcopulu din Cracovi'a in Galiti'a si Joannu Jacobu della Bonna episcopulu principe de Tridentu in Tirolu. Dupa ace'a a pierdutu si mai multi barbati de scientia, intre cari mai insemnati suntú Dr. Josifu Jungman cunoscutu in tota lumea catolica pentru frumosele lui scrieri estetice, si Joannu Wieser, unulu dintre primii teologi in imperiulu austro-ungaru, ambii Iesuiti si profesori la universitatea din Innsbruck.

Desi impregiurarile materiali ale organului acestuia nu s'an schimbatu nice in decursulu anului 1885, totusi in urm'a dorintiei celoru mai mari, ne amu decisu a continuá edarea foiei si in anulu 1886. Din care cauza ne rogamu si mai departe de spriginulu binevoitoriu. Pre cátu ni va fi cu potintia, in fia care numeru vomu aduce si una revista basericésca despre intemplarile mai momentose. D. D. prenumeranti, cari nu au solvitu nice in 1884 nice in 1885 nu li se va mai tramite foia, éراس pre celi, cari de candu a aparutu foia, desi o au primitu, totusi in trei ani nu au solvitu inea nemicu, i vomu publicá, deca in lun'a acést'a, nu si voru implini barenu in parte datorí'a.

Editoriu si redactoriu responsabilu Dr. Alesandru V. Gram'a.

Tipograf'a Seminarului gr-cat. in Blasiu.

## Cuprinsulu generalu pre anulu IV. 1886.

Enciclic'a Sanctitatei Sale Pap'a Leonu XIII despre constituirea crestina a staturiloru Nr. 1 pag. 1—5 Nr. 2 pag. 17—21	pag.	33—41.
Istori'a Madonei din Lourdes . . . . .	”	6—10.
Stelele din ser'a de 27 Nov. n. 1885 . . . . .	”	10—12.
Revist'a basericésca . . . . .	”	13—16.
” ” . . . . .	”	28—32.
” ” . . . . .	”	59—63.
” ” . . . . .	”	79—80.
” ” . . . . .	”	95—96.
” ” . . . . .	”	110—112.
” ” . . . . .	”	138—143.
” ” . . . . .	”	159—160.
” ” . . . . .	”	175—176.
” ” . . . . .	”	217—223.
” ” . . . . .	”	—272.
” ” . . . . .	”	288—288.
” ” . . . . .	”	318—320.
” ” . . . . .	”	—336.
” ” . . . . .	”	365—367.
” ” . . . . .	”	—384.
Ceva relativu la minunile din Lourdes . . . . .	”	21—25.
Clerulu si scientiele profane . . . . .	”	25—28.
Laudele Santului Paulu . . . . .	”	41—50.
” ” ” . . . . .	”	72—79.
” ” ” . . . . .	”	83—90.
” ” ” . . . . .	”	100—107.
” ” ” . . . . .	”	116—123.

## II.

Inferirea copiilor ilegitimi in matricul'a botezatiloru . . . . .	pag.	51—53.
Ernest Renan si David Strausz . . . . .	”	53—58.
Miraculele lui Vespasianu enarate de Tacitu . . . . .	”	58—59.
Angelo de Gubernatis si baseric'a nostra . . . . .	”	65—68.
Inferirea copiilor ilegitimi in matricul'a botezatiloru . . . . .	”	68—72.
Din allocutiunea Santei Sale Leonu XIII tienuta in 2 Martiu a. c.	”	—81.
Ceva relativu la cestiunea serbatoriloru . . . . .	”	81—83.
Mai pre urma inferirea copiilor ilegitimi in matricul'a bote- zatiloru . . . . .	”	90—95.
Invetiamentulu primariu si religiunea in Europ'a . . . . .	”	97—99.
Unu ortodocsu despre sant'a Unire . . . . .	”	99—100.
Istori'a Mariei Egiptenei . . . . .	”	107—110.
Form'a Sacramentului Botezului . . . . .	”	113—116.
Statulu verguriei si alu casatoriei in baseric'a antica . . . . .	”	123—128.
Varietati . . . . .	”	—128.
Bibliografia . . . . .	”	—128.
Cestiuni basericesci . . . . .	”	129—132.
Legislatiunea canonica despre martori . . . . .	”	132—135.
” ” ” ” . . . . .	”	154—157.
” ” ” ” . . . . .	”	201—204.
” ” ” ” . . . . .	”	201—204.
Vestmentele sacre diaconesci . . . . .	”	135—138.
Concursu . . . . .	”	—144.
Bibliografia . . . . .	”	—144.
Sant'a Unire in natiunea romana . . . . .	”	145—149.
Ministrulu matrimoniului si casatori'a civila . . . . .	”	149—154.
Chateaubriand despre modulu de scriere alu Santei Scripturi . . . . .	”	157—159.
” ” ” ” ” ” ” ” ” ” . . . . .	”	169—172.
Misionariulu . . . . .	”	161—162.
Scienti'a emancipata facia cu religiunea crestina . . . . .	”	162—167.
Observari referitorie la Liturgieriulu datu in Blasiu la 1870 . . . . .	”	167—169.
Unu casu practicuu despre inferirea in matricula . . . . .	”	172—174.
Vieti'a religiosa a Parisului . . . . .	”	174—175.
” ” ” ” . . . . .	”	211—214.
” ” ” ” . . . . .	”	354—358.
” ” ” ” . . . . .	”	379—381.
Cereulariulu . . . . .	”	177—179.
Charismele in baserica . . . . .	”	179—183.
Reflesiune la casulu practicuu despre inferirea in matricula . . . . .	”	183—189.
Voltairianismulu la Romani . . . . .	”	189—190.
Apelu cãtra publiculu romanu . . . . .	”	190—192.
Baseric'a si legile statului . . . . .	”	193—197.

Aureolele Santiloru . . . . .	pag. 197—200.
Santulu Pietru in Rom'a . . . . .	” 204—208.
” ” ” ” . . . . .	” 233—237.
” ” ” ” . . . . .	” 261—267.
Binecuventarea casatorieloru . . . . .	” 208—211.
Scheletu de predica despre juramentul falsu . . . . .	” 214—215.
Scheletu de predica despre providinti'a domnedieesca . . . . .	” 215—216.
Sentintie classice morali latine . . . . .	” 216—217.
Incunoscintiare . . . . .	” 223—224.
Sant'a Unire si cultur'a romana . . . . .	” 225—231.
” ” ” ” ” . . . . .	” 245—250.
Catra fratii mei preoti . . . . .	” 231—233.
Unu ortodocsu despre baserica catolica si cea „ortodocsa“ . . . . .	” 237—239.
Sentintie plastice . . . . .	” 239—240.
Epistol'a enciclica . . . . .	” 241—245.
” ” . . . . .	” 273—276.
Spectacolulu generalu alu universului . . . . .	” 250—252.
Despre ameliorarea starei misere a preoteseloru veduve si a orfaniloru de preoti . . . . .	” 252—255.
Esercitiu spirituali . . . . .	” 255—261.
” ” . . . . .	” 279—284.
” ” . . . . .	” 297—301.
” ” . . . . .	” 329—334.
Clerulu grecu si Biseric'a româna in Macedoni'a . . . . .	” 267—270.
Unu plaidoyer protestantu din Danemarc'a asupr'a lui Leonu XIII . . . . .	” 270—271.
Apostolulu (epistolele) si S. Evangelia in tîmpulu misei . . . . .	” 277—279.
Mesurile in contra colerei . . . . .	” 284—287.
Cazaniele in baseric'a noastră . . . . .	” 289—293.
Procesiunea Spiritului Santu dupa invetiaturile sinagogeii jidovesei . . . . .	” 293—296.
Ceva relative la ameliorarea starei preoteseloru veduve si a orfaniloru de preoti . . . . .	” 307—311.
Una apologia romanésca a basericei catolice . . . . .	” 311—315.
Liturgicae res. . . . .	” 316—318.
Intentiunile Santului Scaunu Apostolicu cu ocasiunea unirei Romaniloru . . . . .	” 321—326.
Museulu si biblioteca eucharistica in Paray le Monial . . . . .	” 326—329.
Computulu dilei in baserica . . . . .	” 334—336.
Strainismii in limb'a noastră basericésca reformata . . . . .	” 337—344.
Serbatoarea Nascerei Domnului nostru Isusu Christosu pre tempulu S. Chrysostomu . . . . .	” 344—348.
Admisiunea Santiloru la vederca beatifica in baseric'a resaritului . . . . .	” 349—351.
Consecrarea si binecuventarea basericeloru . . . . .	” 351—354.

IV.

Date statistice din Siematismulu archidiececanu depre an. 1886	»	359—362.
„ „ „ „ „ „ „ „ „ „	»	370—374.
Sacramintele moribundiloru la agonisanti . . . . .	»	362—364.
Scheletu de predica la cununia . . . . .	»	364—365.
Catra clerulu romanu . . . . .	»	367—368.
La Nascerea Domnului . . . . .	»	369—370.
Baseric'a libera in statu liberu . . . . .	»	374—379.
Distichona in laudem Nobilis et Optimi Viri . . . . .	»	381—382.
Megrendelési felhivás ily című füzetre: korszerű egyház- politikai kérdések. Tárgyilagosan megvitatva, hazai tör- vényeink szempontjából. Irta: Dr. Lauran Ágoston, nagy- váradi gör. szert. kath. kanonok . . . . .	»	382—384.

